

Az MTMT és forrásai: a kiadók, repozitóriumok és szerzők

Holl András

MTA KTM Csillagászati Kutatóintézet

MTA Könyvtára

Informatio Scientifica - Informatio Medicata

2011 szeptember 23.

Az MTMT adatokkal való feltöltése három pilléren alapszik: a kutatói / intézeti adminisztrátori adatbevitelen, a bibliográfiai adatbázisokból származó adatokon és a kiadói/repozitóriumi adatszolgáltatáson. Mindhárom esetben kulcsfontosságú, hogy egyedi azonosítók kísérjék az MTMT-be feltöltött meta-adatokat: egyedi dokumentumazonosítók és egyedi szerzőazonosítók. Natív egyedi azonosítók híján súlyos gondot okoz a duplumkeresés és a szerzői hozzárendelés. A nemzetközi bibliográfiai adatbázisok esetében az egyedi azonosítók megvannak vagy meglesznek. A szerzői vagy intézményi feltöltés esetén a dokumentumazonosítók használatát ösztönözni kell. A kiadóknál el kell érni az egyedi azonosítók használatát, a repozitóriumok esetében pedig tekintettel kell lenni az MTMT speciális igényeire - nem utolsó sorban a natív egyedi azonosítók tárolására és kijelölésére! Előadásunkban az MTMT és a kiadók, repozitóriumok, valamint a szerzők viszonyának további összetevőit is áttekintjük.

- Az MTMT és a kiadók

- univerzális natív egyedi azonosítók alkalmazása
probléma: duplumkeresés, szerző hozzárendelés
megoldás: univerzális egyedi dokumentum és szerzőazonosítók
használata a kiadónál!

univerzális: mindenütt felismert

egyedi: egy azonosító \Leftrightarrow egy dokumentum

natív: a megjelenéstől kezdve a dokumentumhoz kapcsolódik

kiadók: nagy / kicsi, hagyományos üzleti / Open Access

- Az MTMT és a kiadók

- egyedi dokumentumazonosítók
pl. DOI, NBN, ISBN
- követelmények: egyedi, a dokumentumot születésétől kísérő
azonosító;
- azonosító feloldhatósága elérés és metainformációk
szempontjából
pl.: <http://dx.doi.org/10.1002/asna.200410310> -> splash page
<http://www.crossref.org/guestquery/>

- Az MTMT és a kiadók

- DOI (Digital Object Identifier System)
<http://www.doi.org/>
- CrossRef <http://www.crossref.org/>
- hazai DOI ügynökség? (RA fee: ~7MFt/év)
- DataCite <http://datacite.org/>
- Handle System <http://www.handle.net/>

- NBN (National Bibliography Number)
OSZK NBN szolgáltatás
<http://nbn.urn.hu/>

- Az MTMT és a kiadók

- egyedi szerzőazonosítók
 - ResearcherID (Thomson Reuters)
 - MTMT azonosító
 - ORCID (Open Researcher and Contributor ID)
 - <http://orcid.org/>

- Az MTMT és a kiadók

- metainformáció a kiadótól!
egyszerű megoldás: OAI-PMH (Protocol for Metadata Harvesting)
a DOAJ (Directory of Open Access Journals),
az OJS (Open Journal Systems) támogatják az OAI-PMH-t!
de bármilyen más strukturált adatszolgáltatás jó!

- Az MTMT és a kiadók

- miért jó a kiadónak?
 - növeli a kiadvány láthatóságát

- miért jó az MTMT-nek?
 - a leggyorsabb, legközvetlenebb adatforrás csak hazai kiadóknál (nem teljeskörű)
 - teljes szöveg forrás

- ha még további kérdés is lehet... referenciák!

pl. Inf. Bull. Var. Stars adatszolgáltatás az Astophys. Data System-nek:

%R 2011IBVS.5991....1Z
%T V407 Peg and LU Vir: Two Contact Binaries with Displaced Secondary Minima
%A ZASCHE, P.
%J Information Bulletin on Variable Stars, 5991, 1.
%D 05/2011
%C Copyright: Konkoly Observatory, 2011
%G IBVS
%U <http://www.konkoly.hu/cgi-bin/IBVS?5991>
%O V407 Peg
%O LU Vir
%K photometry
%f 5991-t1
%B Contact eclipsing binaries are always on circular orbit. We present two rather unusual systems, where the secondary minimum is displaced from a phase 0.5 from the primary one. This is probably caused by strong asymmetry of the light curve.
%Z Brat L. et al., 2008, OEJV, 94, 1
Burd, A., et al., 2005, NewA, 10, 409
Kwee, K. K., van Woerden, H., 1956, BAN, 12, 327
Maciejewski, G., Karska, A., Niedzielski, A., 2002, IBVS, 5343, 1
Maciejewski, G., Ligeza, P., Karska, A., 2003, IBVS, 5400, 1
Nagai, K., 2003, VSOLJ VSB, No. 40
Pojmanski, G., 2002, AcA, 52, 397
Rucinski, S. et al., 2008, AJ, 136, 586
Yilmaz, M. et al., 2009, IBVS, 5887, 1

- Az MTMT és a repozitóriumok

- mi a repozitórium? mi az MTMT kompatibilis repozitórium?
 - HUNOR (HUNgarian Open access Repositories) munkacsoport
 - European Framework for Audit and Certification of Digital Repositories : DSA + ISO 16363 or DIN 31644
 - MTMT pilot project

- egyedi azonosítók tárolása és kiajánlása
a repozitóriumok tárolják a dokumentumazonosítókat és a szerzőazonosítókat, és kínálják fel az OAI-PMH szüretelőknek

- Az MTMT és a repositóriumok

- MTMT OA elérhetőség link, OA jelleg kiemelve!

MAGYAR TUDOMÁNY (1) pp. 58-61. (2010) vagy

- fordított út: repositóriumi feltöltés az MTMT-ből SWORD (Simple Web-service Offering Repository Deposit) protokollal

<http://swordapp.org/>

- Az MTMT és a repozitóriumok

- miért jó a repozitóriumoknak?
 - nagyobb láthatóság
 - MTMT mint aggregátor
 - feltöltési ösztönzés / esetleg feltöltés

- miért jó a kutatóknak?
 - egyablakos ügyintézés
 - OA előnyök

- miért jó az MTMT-nek?
 - adatforrás
 - teljes szöveg forrás

- Az MTMT és a szerzők

- DOI import: az EPrints mintájára - elég a DOI-t megadni (ha van), és a metaadatokat a rendszer importálja a CrossRef adatbázisából

REAL - az MTA Könyvtárának Repoitória

Kezdőlap | Információ | Bőngészés év szerint | Bőngészés tárgy szerint | In English

Logged in as Mr András Holl | [Feltöltések kezelése](#) | [Rekordok kezelése](#) | [Profil](#) | [Keresőprofilok](#) | [Ellenőrzés](#) | [Adminisztráció](#) |

Feltöltések kezelése

[? Help](#)

Importálás:

Felhasználói munkaterület. Ellenőrzés alatt. Élő archívum. Törölve.

Utolsó változtatás	Cím	Tétel típus	Tétel állapot
Nincs egy tétel sem			

A szerzői jogok birtokosai

- Az MTMT és az intézményi adminisztrátorok

- MTMT kliens szoftver - lehetőség a helyi adatbázisok használatára a szerző hozzárendelésnél